

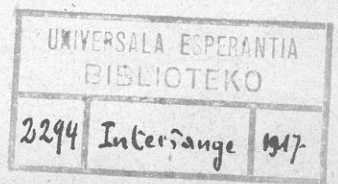
KATALUNA ESPERANTISTO

CIUMONATA OFICIALA ORGANO

DE LA

JARO Va : APRILO 1914

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO DE «KATALUNA ESPERANTISTO»

<i>Direktoro</i>	FRED. PUJULÀ
<i>Redakcia sekretario</i>	JOSEP GRAU
<i>Redaktoro</i>	E. PELLICER
<i>Administristo</i>	JOAN PIFERRER
<i>Administraciaj sekretarioj</i>	{ MANUEL BORDAS JOAN HORTA

REDAKCIAJN KORESPONDAĴOJN SENDU AL REDAKCIA SEKRETARIO:
STRATO CARMÉ, 30 : BARCELONO

KORESPONDANTOJ

Enric Aguadé	Reus
Pere Solanas	Rubí
Josep Vidal	Tarragona
Marián Solà	Terrassa
Francisco Guitart	Vendrell
Josep Albagés	Vich

Ankoraŭ unu fojon ni petas la Prezidantojn de grupoj bonvolu elekti en sia urbo korespondanton por KATALUNA ESPERANTISTO laŭ la kondiĉoj aperintaj en la numero de Januaro, paĝo 13.

En la urboj, kie la 30^{an} de Majo korespondantoj ne estos elektitaj de la grupoj, la Redakcio mem elektos ilin.

KATALUNA ESPERANTISTO

ĈIUMONATA OFICIALA ORGANO DE LA KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO

SEN PAGA POR LA ĜEFEDERACIANOJ

REDAKCIO KAJ ADMINISTRACIO
12, strato Gracia. — SABADELL
KATALUNUJO

Redakciajn korespondaĵojn bonvolu
sendi al «Redakcia Sekretario : strato,
Carme, 30; Barcelono».

NIA DEVIZO : « MARO ESTAS ĜUTARO »

ENHAVO : *Tra Germanujo*, Fred. Pujulà. — *Deka Universala Kongreso de Esperanto*, Th. Cart. — *Al sinjoro Ch. Brunet*, Fred. Pujulà. — *V^a Kongreso de la K. E. F.*, Josep Grau. — *Alilanda Movado*. — *Bibliografio*, Tamen, Malgrau. — *Enlanda Movado*. — *Oficiala parto*. — *Korespondado*.

Tra Germanujo¹

IV

MULTE mi povus rakonti pri Kolonjo, multe pri Magdeburgo, kiun ni vizitis ankaŭ, se mi volus raporti mil vojaĝajn anekdotojn tre interesajn... por mi mem. Mi ne falos en tiun tedigan abismon kaj mi tute ne postulas dankojn de l' legintoj tial ke mi ne trudas al ili rakontadon pri ĉiu detalo de nia vivado kaj priskribon pri ĉiu mirindaĵo nin miriginta, kaj sen ia ajn raporto al Esperanto. Ne por ili, sed por mi mem mi silentas tiajn aferojn eĉ riskante ke oni supozu ke ni vojaĝis kiel pakaĵo de mano al mano de samideanoj. Tiam, tamen, oni devos supozi ke la pakaĵo estis seka. Kaj tiu rimarko ne estas senutila post la pluvo de Fran-

1. *Sekvo*. Vidu antaŭajn numerojn.

kfurto, kaj en la urbo Kolonjo, kie en miaj du antaŭaj travojaĝoj, mi ricevis tiom da pluva akvo sur la korpo, ke ne nur mi ne povis viziti la urbon kaj devis resti admirante tro longatempe la internaĵojn de la Katedralo kaj Stacidomo, sed ankaŭ mi komencis nekompreni la kaŭzon de la kareco de la *Akvo de Kolonjo*, tiel malavare disversita de la nuboj kaj tiel seninterrompe. Tiun ĉi fojon la suno helis, kaj sen la klasika venteto, kiu fame ĉiam blovas sur la Katedrala placo, mi estus ofte demandinta, ĉu mi efektive troviĝas en Kolonjo, kiun mi nur konis kaj imagis sub pluvo kaj malsekeco.

Kolonjon bone nun mi konas kaj miaj geamikoj ankaŭ, dank'al la afableco de S-ro Junker, plej simpatia viro, kiu estas unu kaj ne la malplej fervora radio de la *Ora Rondeto*, kiun kun sinjoroj Diemer, Wilbert kaj aliaj, li subtenas, kun la esperanta parolo en la lipoj kaj la biera glasego en la mano.

Banalaĵo estus paroli pri la fratemo, kiun ni ĝuis inter ili. Neniu esperantisto tion nekonas. Afablecon ni renkontis en Kolonjo, ĝin ni retrovis en Magdeburgo kaj ĉie. Unu fojon por ĉiam ĝi estu dirita.

Miaj kunvojaĝantoj estis mirigitaj : por ili tio certe estis novaĵo. Gesinjoroj Cuatrecases insiste min demandadis, ĉu mi jam antaŭe konis tiajn komplezajn sinjorojn, kaj miris ke mi nenian rilaton antaŭhavis kun ili. Sed la efiko de nia lingvo montriĝis klare dum la vizito al kelkaj oficejoj, kie la miro de la germanaj oficistoj kuniĝis al tiu de miaj Katalunaj geamikoj, kiam ili interkompreniĝis kaj aranĝis negocojn pere de du homoj parolantaj esperante. Sama interpretado okazis en Magdeburgo, kie akompanataj de S-ro Gohring ni vizitis la fabrikejon Krupp, interparolis kun la inĝenieroj, stoike subskribis dokumenton ĉe la eniro renuncante al ĉiu rajto pri nia kara vivo,— kaj en aliaj oficejoj kaj fabrikejoj, kiujn ni vizitis kun sinjoroj Rockmann, Wotrich, kaj nia simpatia samideanino fraŭlino Margarete Küster. Kiaj agrablaj tagoj, tiuj pasigitaj en Magdeburgo — la vespero ĉe la varietea teatro kun la nomitaj Sinjoroj kaj iliaj respektindaj edzinoj, la seninterrompa tostado, la gajo de ĉiu kunveno, la malĝojo de la foriro!

Ni devas iri al Berlino. S-ro Rockmann prezentas min telegrafe al S-ro Schiff, kiun mi tre deziris persone koni. Per Esperanto ne nur certa kaj komforta loĝado, ne nur amikemo kaj afablemo ĉie, sed telegrafa prezentado... Eĉ kiam oni jam estas iom malnova esperantisto, oni nepre miras, kiel pro dekseks reguloj, kiuj povus esti skribitaj sur ungo, la mondo fariĝis tiel malvasta kiel ungo mem.

FRED. PUJULÁ

Deka Universala Kongreso de Esperanto

Paris, 2-10 Aŭgusto 1914

DOTELOJ. — La Komitato sukcesis ricevi tre malkaran dormejon por *sinjorinoj* aŭ *fraŭlinoj*. Ĝi enhavas 4 ĉambregojn po 20 litoj, do sume 80 litojn. La prezo estas por la nokto kun la matenmanĝo (teo, ĉokolado aŭ kafo) fr. 1,50. Se oni deziras viandon en la matenmanĝo, oni pagas ĝin krome. Ni devas aldoni, ke tiu dormejo ne sidas proksime de la Kongresejo, sed la tempo necesa por iri per tramvojo de unu al la alia estas nur 25 minutoj.

Oni rezervigu al si *jam de nun* unu liton, aŭ pli, en tiu dormejo, ĉar nur la 80 unuaj mendintinoj estos kontentigitaj. Direktu la petojn al la Organiza Komitato.

BLINDULA KONGRESO : ALVOKO

Permesu, karaj legantoj, ke mi ree turnu min al vi kun arda alvoko por la blinduloj.

Vi scias, kiel grava ŝajnas al mi tiu ĉi demando ne nur el problindula vidpunkto, sed ankaŭ el nia pure esperanta.

Mia konvinko estas, ke, kiam oni konstatos la praktike grandan utilecon alportatan de internacia lingvo al la tutmonda blindularo, oni ne plu povos nei ĝian utilecon por ĉiuj ajn homoj ankaŭ.

Tiun pruvon, sur la blindula kampo, mi tre dezirus montri fakte dum nia Deka Kongreso, en Parizo.

Sed ebla ĝi estos nur, se ĉiuj helpos al mi laŭ sia povo kaj forto.

Jam la franca Ministro de Internaj Aferoj bonvolis pruntedoni al ni senpage por la geblinduloj dormoĉambregojn en la *Nacia Instituto por ĵunaj geblinduloj*.

Aliajn ĉambregojn ili havos por siaj laborkunsidoj, en kiuj ili diskutos ne la lingvon, ho ne! sed la praktikajn aferojn, kiuj ilin koncernas : enkonduko de Esperanto en iliajn lernejojn, blindulkribilaroj, internacia biblioteko, rabatoj por la poŝtsendado de pun-treliefaj libroj, masaĝlernejoj, k. t. p.

Pri la nutrado dum la Kongreso ni zorgis, kaj ĝi ankaŭ nenion koston al niaj blindaj samideanoj.

Sur la francaj fervojoj, kiel ĉiuj kongresanoj, ili havos gravan rabaton, kaj de tiu ĉi flanko ankaŭ por ili ne tro granda estos la elspezo.

Fine la Kongresa Komitato konsentas al la neriĉaj inter ili, kiel jam okazis en Cambrigde, diversajn tute ŝatindajn donacojn.

Aliparte oni nun organizas en Parizo grandan komitaton de Sinjorinoj, Esperantistinoj aŭ simple blindulamikinoj, el plej altaj kiel modestaj klasoj, sub espereble eminenta patronado, kies celo estos alporti iom da distraĵo, da ĝojo, da tutmonda lumo, al la geblinduloj pere de nia kara internacia lingvo. ¹

Tion nun mi petas de vi, amikoj, ke, se eble, vi starigu en via lando, en via urbo, en via grupo, samajn komitatojn, turnante vin ne nur al la koro kaj bonfaremo de l'Esperantistinoj, sed al tiu de ĉiuj blindamikinoj, de ĉiuj virinoj.

Kun ilia helpo vi sukcesos sendube altiri la ĝeneralan atenton kaj ĝeneralan simpatian sur niajn esperantistajn blindulojn, — plej grava profito ne nur por la blindularo, sed ankaŭ por Esperanto, — kaj vi plie trovos rimedon por sendi Parizon lertan, Esperante bone parolantan blindulon, kiun vi povos preni kun vi, kaj al kiu ĉiumaniere vi povos faciligi la veturadon. Tute necese estas, por ke utila kaj konvinka estu nia blindula kongreso, ke sufiĉe multaj, diverslandaj kaj elokventaj estu la en ĝi partoprenantoj.

Ne rifuzu, amikoj, vian kunlaboradon al la Blankbarbulo kaj pardonu lian certe ne tro oftan insistemon.

TH. CART

P.-S. — Sciigojn donos tre volonte : por *Anglujo*, S-ro Adams, Plynlimon Terrace, Hastings; S-ro P. O. Merrick, Elvetham, Shep-

1. *Protekta Komitato de Esperantistaj Blinduloj.* — 1) Okaze de l'inter-nacia Kongreso de Esperantistaj Blinduloj, kiu havos lokon en Parizo dum Aŭgusto 1914, estas fondita Protekta Komitato de Esperantistaj Blinduloj.

2) La celo de tiu ĉi Komitato estas faciligi al la Blinduloj la lernadon de *Esperanto*, kiu havigas al ili altvaloran distraĵon, alportas al ili grandan ĝojon, plivastigante ilian horizonton ĝis la blinduloj de plej malproksimaj landoj kaj, jam nun, faras al ili grandan servon, tial ke, dank' al ĝi, ili povas per reciprokaj sciigoj kunlabori internacie por la plibonigado de sia sorto.

3) La Komitato konsistas nur el protektantaj sinjorinoj, de kiuj oni petas antaŭ ĉio kaj precipe la moralan apogon de ilia nomo kaj de ilia simpatio.

4) La titolo de *Protektantino* kunportas kun si neniun kotizaĵon, nek ian ajn specialan devon, se ne, ke oni interesiĝu al la progreso de Esperanto en la tiel kortuŝanta mondo de la Blinduloj.

5) Tiun ĉi progreson oni konigos al la protektantaj sinjorinoj per paroladoj aŭ cirkuleroj.

La helpa Sekretoriino:

MARIE LARROCHE

55, rue de Vaugirard (Paris)

La Sekretario:

TH. CART

12, rue Souffiot (Paris)

perton; por *Belgujo*, Frato Isidore, Woluwe-Bruxelles; por *Bohemujo*, Prof. Wulff, Nyhavn, 34, Kopenhago; por *Germanujo*, Gesinjoroj Zapater-de-Chalmot, Neue Mastrichterstr. 15, Koln; por *Rumanujo*, S-ro Prezenti Levi, Vatra Luminoasa, Bukarest; por *Svedujo*, S-ro H. Thilander, 12, Majorsgatan, Stockholm.

AL SINJORO CH. BRUNET

Nia distinginda amiko S-ro de Ménil, publikigis en la aprila numero de *La Revuo*, kiun li direktas, belegan versaron «Festo ĉe la violoj» verkitan de S-ro Ch. Brunet el Bordeaux kaj dediĉitan al la katalunaj samideanoj, al fraŭlinoj E. kaj T. Rosell, kaj al mi mem. La versoj estas rimitaj laŭ la maniero de Manel de Cabanyes uzita de niaj laŭreatinoj en sia nun fama verko «Vi kial ne venas!» Al sinjoro direktoro de «La Revuo» kies amikeco al katalunoj estas konita, ni silentas nian dankon ĉar li bone scias kiom multe li estas amata de ni ĉiuj. Al S-ro Brunet kun kiu ni ankoraŭ ne havis okazon konatiĝi, ni devas ion pli diri, por ke oni ne juĝu nian silenton sendankemo. En mia propra nomo, en la nomo de fraŭlinoj Rosell, kaj en tiu de la katalunaj samideanoj, mi prezentas publike al li nian profundan dankon pro lia delikata afableco dediĉi al ni sian poeziplenan rimoriĉan verkon, kie la rimoj modeste sin kaŝas kiel humilaj *violoj* en la floraro de la versoj. Kaj ni gratulas lin, kiu per tia belaĵo montris artistan talenton, kiu helpas efike al popularigo de tiu formo de li tiel bone komprenita.

Ni estas tre fieraj pro tiu dediĉo, sed pli ankoraŭ pro la verko mem, ĉar ĝi montras al ni ke niaj *Floraj Ludoj* estas efikaj, kaj ke nia pacienca laborado ne estas vana kaj senutila. Niaj katalunaj gesamideanoj certe trovos kompenson al ĉiu peno kaj klopodo en la simpatio de S-ro Brunet kaj en la beleco de lia verko.

FRED. PUJULÀ

V^a Kongreso de la K. E. F.

LA federacianoj certe memoras la amuzan kuntrinkon, kiun la okulvitruloj esperantistoj faris dum nia lasta kongreso en Olot; ĝi ja ne estis el la malplej interesaj aferoj de la festo, kaj akiris gravecon tute ne atenditan, kiam S-ro Pujulà, kortuŝita de l' sorto de la kuntrinkantoj, kiuj senhelpe restis sub ties pezo, faris dediĉon al ili de la sprita *himno* publikigita en niaj paĝoj. La nunan jaron la kuntrinko de okulvitraj kongresanoj antaŭ la oficiala festeno fariĝos protokola festo, kaj mi scias — kaj rapidas tion trumpeteti, por ke ĉiu ŝirmu siajn orelojn — ke kelkaj el ili decidintaj konstatiĝi por posta pripostulo la klasrajtojn donis la himnon al originala komponisto, kiu ĝin enmuzikigos. Ho, ve! Mi timas, ke senagorda kantado de l' preskaŭ-blinduloj instigos la kunkongresanojn aŭ propramove almozdoni, aŭ surmeti *orelvitrojn* nepre *nigrajn*, por kontraŭbatali la *helecon* de l' ĝena kantado!

La Organiza Komitato eldonos serion de koloraj poŝtkartoj kun bildoj el la kongresurbo, kiujn espereble la kongresanoj prefere aĉetos por helpi la finanĉan aranĝon de l' Kongreso, kiu sola profitos el tiu vendado. La beleco de la urbo Sant Feliu — pri kiu niaj amikoj povos juĝi, helpe de la suplemento kun gravuraĵoj aperonta en la maja numero de KATALUNA ESPERANTISTO — supozigas, ke la esperantistoj volos konservi pri ĝi belajn memoraĵojn, kiaj estos la bildkartoj, kiujn la Organiza Komitato eldonos kaj kiujn jam de nun la federacianoj povas mendi de ĝi.

Por faciligi la veturadon al la urbo de nia V^a Kongreso, la Komitato klopodas ricevi de la fervojkompanioj specialan rabaton por ĉiuj kongresanoj, kiun certe ĝi atingos. Se tio okazos, en nia numero de Majo la federacianoj trovos la karton por la fervoja rabato, krom la insignoj de kongresano, la bildoj kaj la priskribo el St. Feliu kaj la hortabeloj de vagonaroj kaj veturiloj kaj prezaro de la hoteloj, kiujn ankaŭ per ĝi ni publikigos.

JOSEP GRAU

ALILANDA MOVADO

EL ARGENTINA RESPUBLIKO

En la granda urbo Rosario de Sta. Fe nia afero lasttempe progresegis dank' al forta laborado de nia kataluna samideano S-ro Santiago Gomis. Li faris kursojn, paroladojn, ĵurnalajn artikolojn, ktp. kaj li venkis ĉiajn barojn. Lastmomente efike kelpis lin S-roj Manuel Casas, Francisco Llusá, J. Cancho kaj aliaj.

La 15^{an} Februaro okazis grava paroladara festo por inaŭguri la Oficialan Esperantistan Klubon en Argentinujo, kies sidejo troviĝas en Rosario de Santa Fe (strato Sta. Fe 1647). La membroj de ĝia Komitato jen estas : S-ro Santiago Gomis, *prezidanto*; S-roj Francisco Llusá, J. Adrián kaj L. Reinás, *voĉdonantoj*; kaj S-ro J. Cancho, *sekretario*. Plie, estas fondita Konsulta Komitato konsistanta el S-ro Delfí Dalmau (en Bahía Blanca), *prezidanto*; kaj S-roj Julián Merino, Erasto Piñero kaj Emiliano Alonso (en Berabevú), *sekretarioj*. En la nomita festo elokvente paroladis pri Esperanto kaj Esperantismo S-roj Gomis, Aprie, Orriols kaj Suárez. Kaj oni legis entuziasmajn komunikajojn senditajn de S-ro Torres (en Acebal), S-roj Merino, Alonso kaj Piñero (en Berabevú), S-ro Muñoz (en Montevideo), S-ro Delfí Dalmau (en Bahía Blanca).

En Bahía Blanca la ĵurnaloj ofte sciigas pri Esperanto kaj mi ĵus komencis kurson. — DELFÍ DALMAU.

EL GERMANUJO

La «Internacia ekspozicio de libroindustrio kaj grafikaj artoj» havos lokon dum 1914 en la germana grandurbo Leipzig, la centro de la librokomerco. Dank' al la monoferoj de multaj gesamideanoj, dank' al la penadoj de la Saksa Esperanto-Instituto troviĝos ĉe la «strato de la nacioj» apud la pavilonoj de la diversaj nacioj ankaŭ *Esperanto-Pavilono* enhavonta ĉion, kio rilatas al la esperanta movado. Kvankam la efektivigo de la esperanta pavilono estas nun certa, ni tamen denove petas :

HELPU PER MONDONACOJ, por ke la pavilono fariĝu granda, efikega propagandilo, inda al nia afero. Ju pli da mono por la pavilono kaj ĝia enhavo, des pli granda la tutmonda sukceso. Ankaŭ malgrandaj

monsumoj, eĉ respondkuponoj, estas danke akceptataj. Kiel pri la ĝisnunaj monsendaĵoj (pli ol 3000 markoj) la Saksa Esperanto-Instituto kvitancos estonte en «Ĉirkaŭ la Mondo». La nomita instituto, substaranta al la ministerio de la internaj aferoj, prizorgas la aranĝon kaj organizadon de tiu gravega afero, kiu estas kapabla, havigi al la esperanta movado grandegan kaj rapidan sukceson, ĉar multaj miloj da ĉiunaciaj vizitontoj vidos, ke Esperanto jam nun estas grava faktoro de la moderna kulturo. Ĉu pli bona propagando estas ebla?

Por ke la pavilono enhavu ĉion valoran por Esperanto, ni bezonas gehelpantojn, kiuj sendas al ni tion, kio estas efika kaj valora por nia ekspozicio. Esperanta literaturo, gazetoj, bildoj de eksterlandaj grupoj, esperantaj propagandiloj, poŝtkartoj, sigelmarkoj k. t. p. estas tre dezirataj. Precipe ni petas pri *gvidfolioj kaj gvidlibroj*, kiuj estas almetotaj en aparta loko de la ekspozicio. Tial ni petas: HELPU SENDANTE MATERIALON ELMETOTAN!

Antaŭ ĉio la Saksa Esperanto-Instituto intencas propagandi per *vera statistika materialo*. La Instituto volas desegnigi mondkartojn, kiuj tre videble enhavos la urbojn kaj lokojn, kie troviĝas esperantaj grupoj. Krom tio la instituto aldonos plej kompletan jarlibron. La ĝisnuna materialo estis tre duba. Tial ni petas ĉiujn gesamideanojn precipe ĉiujn grupestrojn, ke ili sendu al ni tuj la deziritajn respondojn. Ankaŭ por aliaj statistikaj aŭ alispecaj sciigoj ni tre dankas. *La grupoj ne respondintaj estos troveblaj nek en la jarlibro, nek sur la mondkartoj.* HELPU SENDANTE STATISTIKAN MATERIALON!

Plue la Saksa Esperanto-Instituto havas la mendon de *kelkaj registaroj*, kolekti por alia parto de la mondekspozicio *ĉiuspecajn reklamafiŝojn* (ne nur esperantajn!) el la diversaj landoj; ĉi tiu risorto montru la diversajn reklammanierojn de la popoloj. Ĉar oni ne sciis, kiamaniere ricevi tiajn afiŝojn, oni petis la Esperanto-Instituton pri tio. Nun ni esperantistoj havas okazon, pruvi, ke jam nun nia lingvo estas praktike utila. Tial ni petas ĉiujn gesamideanojn, kiuj ekkonis la gravecon de tiu afero: HELPU SENDANTE ĈIUSPECAJN REKLAMAFIŜOJN, por ke tiu elmontro, super kiu oni legos la vortojn «*kolektita per Esperanto*» estu kiel eble plej kompleta. En la festhalo de la ekspozicio okazos la Germana Esperanto-Kongreso dum la pentekostaj tagoj.

Karaj gesamideanoj! Helpu! Respondu tuj! Ne prokrastu! Ĉiu helpo estas dankege akceptata. — Saksa Esperanto-Instituto, Leipzig, Dolzserstr. 1 (Germanujo). — D-ro Schramm.

— *Ekspozicio de la pedagogia gazetararo tutmonda* la unuan fojon estas okazonta en la fako «lernejo kaj libroindustrio de la Internacia Ekspozicio de libroindustrio kaj Grafiko» en Leipzig. Pripensante, ke sole en Germana lingvo eldoniĝas proksimume 450 pedagogiaj gazetoj kaj ĵurnaloj plej diversspecaj, oni certe povas esperi, ke, se partoprenos ĉiuj nacioj, tre interesa kaj instrua entrepreno prezentigos. Por konsideri ankaŭ la historian vidpunkton, karakterizaj ekzemploj el la evolucio de la pedagogia gazetararo, ĉu originaloj ĉu reproduktajtoj, estas elmetotaj. Oni klopodos, ekspozicii numerojn, kiuj enhavas historie gravajn artikolojn aŭ paroladojn de eminentaj pedagogoj de l'estinteco. Detale oni per apartaj grupigoj montros la intensan multspeciĝon de la pedagogia gazetararo : ĵurnaloj, kiuj speciale servas al virina instruado, propagandas la ideon de l' laborinstruado, celas iun apartan fakon de l'instruado ktp., estos kunmetataj. La pedagogia gazetararo negermana estos ordigita laŭ landoj. Per tabeloj kaj desegnaĵoj, oni provos montri statistikon pri nombro, grupigo, disvastiĝo, evolucio k. t. p. de la pedagogia gazetararo. Fine estos ekspoziciata la literaturo, kiu sin okupas pri la pedagogia gazetararo, ĉu laŭ historia aŭ bibliografia vidpunkto, ĉu alimaniere. Kunlaborado, alsendo de ekzempleroj kaj de alia materialo, precipe informoj pri eksterlandaj pedagogiaj ĵurnaloj, rilate iliajn titolon kaj eldonejon estas insiste petataj. Pri la aranĝo de la supre citita fako de l'ekspozicio estas komisiita instruisto kaj redaktoro Max Doring, Uhlandstr. 29 II; *Leipzig* (Germanujo).

EL BELGUJO

La Federacio de la Bruselaj grupoj esperantistaj havas la plezuron sciigi, ke la «Senpaga informoficejo» starigita sub la patronado de la komunuma administracio el Bruselo, kaj lokata 19, passage du Nord, estas sub la dispono de ĉiuj gesamideanoj, kiuj vizitante la belan, interesplenan belgan ĉefurbon, deziras iajn ajn informojn (adresoj por loĝado, pensiono, vidindaĵoj, k. t. p.)

BIBLIOGRAFIO

ALKVESTO PRI EVOLUADO DE ESPERANTO KIEL LINGVO VIVANTA
V. V. Tiĥomirov. Doktoro en Medicino. — Moskvo. 1914.

La unua vorto de la titolo montras sufiĉe la karakteron de la verko. En la teksto, krom frenezaj modifoj ni renkontas la plej komikajn proponojn. La aŭtoro ne nur deziras, ke ni enkonduku ekzemple la vorton *amara* (!), sed li klarigas aliajn per klarigoj, kiuj revigis nin: ekz : *biedo - malhoror*. *Malhoror!*... Kion li dirus se ni proponus *triedo - malminuto*? Oni vidas per aliaj proponoj, ke S-ro Tiĥomirov lernis latinan lingvon, kaj li deziras profiti la uzitan tempon.

Mi ne juĝos lin. Kiam unu fervora samideano bonfide verkas literaturaĵon kaj eraras pri vorto aŭ sintakso, ni ne mortkondamnas lin, ĉar ni ne rajtas; sed ni rigore uzas kontraŭ lin la plej akrajn vortojn, en la limoj de l' bonkonduto. S-ro Tiĥomirov ne devas esperi ke ni estos kontraŭ li malpli nek egale severaj. Ni estos multe pli. Ĉar imago ne mankas al li — li tion pruvis per sia akuŝaĵo — bonvolu elpensi la plej akrajn vortojn. Ilin al li ni dediĉas eĉ kun lia ortografio kaj leksikono. Ni finas bedaŭrante ke ni perdis tempon legante lian senseñaĵon.

PRI SOLIDARECO INTER ESPERANTISTOJ. A. Nedoŝivin. Traduko de B. Kotzin. Kovno. Ruslando. Eldono de Kovna Esperantista Societo. Prezo 10 sd. 1913 (Presejo de Sokolovskij kaj Ko. Kovno) (La rusa teksto : 25 sd.)

Tre interesa raporto farita en rusa lingvo dum la jara kunveno de Kovna Esperantista Societo en Aprilo de la pasinta jaro, por montri al la ne esperantistoj, kia estas kaj de kio venas la solidareco inter la partianoj de lingvo internacia. S-ro Kotzin bone tradukis.

Mi ne povas aprobi la frazon de S-ro Nedoŝivin, kiam, ĉe la fino, sin turnante al la samideanoj diras : «vin subtenu la konscio, ke vi faras grandan kulturan kaj kristanan aferon, portontan al la tuta homaro utilon kaj feliĉon. Jena estu nia solidareco». Mi ne scias, kion komprenas S-ro Nedoŝivin per la adjektivo *kristana*, sed se li volas esprimi amajn kvalitojn mi timas, ke ne ĉiu homo bone komprenos, kaj ke hebreoj, mahometanoj, japanoj, hindoj, kaj ceteraj, kaj ĉiuj

apartenantaj al neniu religio, kaj tamen esperantistoj, havos dubon pri tia solidareco. S-ro N. povas tuj vidi la tro metaforan karakteron de sia esprimo, anstataŭante la vorton *kristana* ekzemple per *budana*. Ne nur de la neŭtrala vidipunkto, sed ankaŭ de la leksikona la esprimo estas erara.

TAMEN

HISTORIO KAJ TEORIO DE IDO, kun antaŭparolo de R. Brandt. — B. Kotzin, 1913. — Librejo «Esperanto» Moskvo, Lubjanskij projezd, 3. Prezo 50 kop. Sm. o'53.

Feliĉe oni ne povas kulpigi nin, ke ni partoprenas en la *konspiro de silento* kun kiu ne konsentas S-ro Kotzin. Ido ne migris inter nintial la interesa kaj per bona Esperanto verkita *Historio kaj Teorio* nuntempe ne povas taŭgi al ni por kontraŭbatali la partianojn de Esperanto kripligita. Kaj ni deziras, kaj certe sinjoro K. kun ni, ke ni neniam estu devigataj uzi la bonajn argumentojn, kiujn la vere enciklopedia libro havigas.

SOLECAJ ANIMOJ, (Esp. teatro n.º 1) unuakta gajaĵo; el Homunkulus, tradukis Oskar Süßmann. — Prezo Sm. o'10. — Egera presejo en Eger, Hungarlando. 1913.

Simpla epizodo prezentita per kvar personoj en kvin scenoj vigle verkitaj, ĝenerale bone tradukitaj. Ni ne komprenas tamen kial la tradukinto esperantigis la nomon Max, ne farante same kun Fritz; ankaŭ ni rimarkis uzon de Asra aŭ Asro, sendistinge. Nia opinie estas pli bone, aŭ alpreni finiĝojn esperantajn por *ĉiuj* propraj nomoj, aŭ lasi ilin en natura formo, ol uzi intermiksita nomojn en esperanto kaj en natura lingvo. Ni devas laŭdi la eldonan firmon por ĝia intenco havigi al ni serion de mallongaj esperantaj teatraĵoj facile ludeblaj en esperantistaj kunvenoj.

MALGRAU

ENLANDA MOVADO

S-ro Lluís Governado, nia bona amiko kaj kunfederaciano el la barcelona grupo *Semo*, mortis. Pace ripozu!

Al lia familio ni prezentas en la nomo de l' tuta samideanaro sinceran kondolencon.

VENDRELL

S-ro S. Esvertit, la delegito de K. E. F. en tiu urbo forveturis el nia lando, kaj tial ŝanĝiĝis la Komitato de la grupo *Frateco*, kiu konsistas el la jenaj sinjoroj : *Prezidanto*, Joan Martorell; *Sekretario*, Francisco Guitart; *Kasisto*, Pere Esvertit; *Bibliotekisto*, Pere Bonsoms.

La nova delegito estas S-ro Francisco Guitart, Pl. Dr. Murillo, 7.

TERRASSA

La 12^{an} de Aprilo multaj el la grupanoj de *Lumon* iris matene al la stacidomo, atendi la barcelonajn samideanojn ekskursantajn al nia urbo kaj al Rubí. Je la oka kaj duono alveturis la vagonaro kaj vidiĝis tuj sur la kajo la bela standardo de *Barcelona Stelo* sub kies faldoj ariĝis kvardeko da esperantistoj, kiujn bonakceptis la enurbaj verdstelanoj. Manifestacie la esperantistoj iris al la sidejo de *Lumon*, kie nome de la grupo bonvenis la ekskursantojn per elokventaj vortoj S-ro Solà, al kiu respondis por la barcelonanoj S-ro Grau.

Vizitinte la kunvenejon kaj la belan teatreton aranĝitan de la terrassa'aj grupanoj, ĉiuj marŝis al la preĝejoj de Sankta Petro, kiuj estis detale vizitataj sub la direkto de sinjoro paroĥestro kaj de nia inteligenta samideano S-ro Bassó. La antikvaj — el V^a jarcento — romartaj konstruaĵoj, kies arĥeologian riĉecon oni admiris, tre plaĉis al la vizitantoj, kiuj poste trairis la urbon kaj vidis kelkajn el ĝiaj interesajoj.

Je la 11^a, granda grupo el 70 gesamideanoj, kiujn antaŭiris la standardoj de *Lumon* kaj *Barcelona Stelo*, ekmarŝis al Rubí, kaj faris dumvoje efikan propagandon, disdonante flugfoliojn, reklamilojn esperantajn, k. t. p.

En Rubí okazis la festoj raportataj aliloke; kaj partopreninte en

ili kaj adiaŭinte la barcelonajn amikojn, la geanoj de *Lumon* reveturis hejmen je la 8ª vespere tre kuraĝigitaj de la bela propagando farita.

RUBÍ

La tuta grupanaro de *Esperanta Burĝono* kun multaj amikoj kaj sinjoro Benigno de Luna speciale invitita de la prezidanto de *B. S.* atendis ĉe la limo de l' vilaĝo la alvenon de la samideanoj de Terrassa kaj Barcelona, kiuj jam de malproksime salutis per la flagoj la atendantojn.

Post reciprokaj prezentoj kaj salutoj la amaso de pli ol cent personoj eniris en la vilaĝon, sur kies stratoj oni rigardis scivoleme la esperantistojn, kiuj iras al la kunveno de *Esperanta Burĝono*. La paso de tiu nombro da personoj tra vilaĝo el 4000 loĝantoj vekis tuj interesecon kaj antaŭpromesis efikon rimarkindan.

En la grupejo S-ro Solanas, prezidanto de *E. B.* donis la bonvenon al la alvenintoj, kiuj per la prezidanto de *B. S.* dankis la afablan akcepton.

Kaj ĉar estas jam tagmezo oni iris al la salono apud la teatro Doménech, kie estis preparita la manĝotablo por la anoncita festeno.

81 personoj sidiĝis al la tablo, kies prezidejon okupis la prezidanto de *Lumon* S-ro Alavedra, F-no Cortés, S-ro de Luna prezidanto de *Frateco* el Zaragoza, F-no Puig, S-ro Grau prezidanto de *Barcelona Stelo*, F-no Rey, la provizora prezidanto de la *K. E. F.* S-ro Rey, F-no Sicart, S-ro Solanas prezidanto de *Esperanta Burĝono* kaj S-ro Serrat.

La menuo, konsistanta el fiŝa rizo, bovidaĵo, fritita merlango, rostita kokido, desertoj, kafo, estis tre bone servita, meze de la bruo kaj ĝojo de l' kumnanĝantaro, komentaria la sukceson de la festo.

Ĉe la deserto S-ro Grau proponis ekspedi al D-ro Zamenhof la jenan telegramon, kiu vekis ovacion entuziasman : «Nome de *Barcelona Stelo*, *Lumon* (Terrassa), *Frateco* (Zaragoza), *Burĝono* (Rubí) festenantaj en Rubí salutas Majstron : Grau, Alavedra, Luna, Solanas.»

La tostojn komencis S-ro Ventura, el Terrassa, per bela parolo en esperanto, salutante la naskiĝon de la *Barcelona Esperantista Societo* kaj dezirante al ĝi por bono de Esperanto grandan sukceson. S-ro Solanas, el Rubí, katalune eldiris la dankon de la *Burĝonanoj* por la festo okazanta, kiu forviŝos el iliaj samvilaĝanoj rememoron pri okazinta sensukcesa esperantista ekskurso, kiu faris baron al efiko de la propagando. S-ro Luna, el Zaragoza, kastile parolis kaj el-

montris sian entuziasmon, renovigitan de la kuraĝiga festo, en kiu li kun plej granda ĝojo partoprenas. En la nomo de la aragonaj samideanoj salutis la katalunajn kaj esprimis sian deziron, ke nia lingvo sukcesu inter liaj samregionanoj, tiel multe kiel ĉe ni. S-ro Serrat el Barcelona deklaris, ke li nenion scias diri kaj promesis pli longan paroladon por la propagando farota posttagmeze. S-ro Rey en la nomo de la *Kataluna Esperantista Federacio* gratulis la partoprenantojn kaj deziris, ke similaj festoj estu pli oftaj por la plej bona prospero de nia agado. La parolintoj, kiujn aplaŭdoj salutis, aŭdis ankaŭ brujajn aplaŭdadojn post siaj elokventaj tostoĵoj.

S-ro Grau, unue dankis kiel prezidanto de *B. S.* la helpon de ĉiuj al la bona sukceso, salutis ĝentile la multajn belajn fraŭlinojn, kiuj faras rava la feston, kaj parolis poste per trafaj esprimoj pri la tasko farinda de la *B. E. S.*-anoj, kiujn li kuraĝigis al obstina laboro, por montri klarvidige, ke nur per la kuniga kaj fratiga forto de Esperanto estas eble starigi super la emo al personismo de katalunoj organizaciojn inspiratajn de malegoismaj celoj, kiuj devas ilin fari superaj al la malaltaj pasioj kaj malvirtoj, manĝetantaj ĉiun socian movadon. Diris, ke li havas esperon al la entuziasmo de la samideanoj alestantaj, kiujn li stimulis subteni konstantan propagandon por konstati, ke ne nur Esperanto utilas ĉe materialaj aferoj, sed ankaŭ ke ĝi bonefikas en la perfektigo de l'moralaj kvalitoj.

Lia esperanta parolo flamigis la aŭskultantaron, kiu starante aplaŭdis la noblajn ideojn elmontritajn.

Post la festeno oni rapidis al la teatro Domenech, kiun jam plenigas la publiko dezirema aŭskulti la oratorojn. La prezidanto de *E. B.* cedas la prezidan lokon al S-ro Rey, kiu donas la parolon al S-ro Alavedra.

Tiu diras belajn vortojn pri la neceseco disvastigi Esperanton, kaj sin turnante al la esperantistoj speciale, admonis ilin aliĝi al la *K. E. F.* por kontribui al la subteno de tiu organizaĵo, kiu per nur sia ekzisto estas jam pruvo de l' forto de la kataluna samideanaro.

S-ro Serrat, kies bonhumoron ĉiu konas, duonserioze kaj ŝerce parolis pri gravaj aferoj kaj elokvente esprimis la valoron kaj utilecon de nia lingvo kaj la multajn profitojn, kiujn la homoj ricevos el la enkonduko de internacia lingvo, kia Esperanto. Li sciis tiel multe sin komprenigi de la aŭskultantaro, ke multfoje ĝia aplaŭdado interrompis lin, kaj ĉe la fino de lia parolado bruus tre forte.

S-ro Grau, salutis ĉiujn nome de S-ro Pujulà, kiun neforlaseblaj familiaj aferoj restigis hejme, kaj parolis pri la socia forto de Esperantismo, kiun ĉiujare vidigas ĝiaj Universalaj Kongresoj. Analizis,

kial Esperanto estas necesa, kaj komentariante la aluditajn Kongresojn, sin tenis kelkatempe ĉe la kvina kaj montris kiom multe Barcelono ŝuldas al la esperantistoj, kiuj disportis tra la mondo justan famon pri ĝi, kiun okazintaĵoj malfeliĉaj estis malbonigintaj. Diris kelke da vortoj pri la X^a Kongreso okazonta en Parizo kaj invitis ĉiujn fariĝi gutoj de l' maro Esperantismo, kies forton kreskigas eĉ plej humilaj alvarbitoj. La aplaŭdoj dediĉitaj al la oratoro, kuniĝis al tiuj de saluto al S-ro Rey, kiu faris resumon kaj finis la feston.

La oratoroj iris poste saluti la aŭtoritatulojn, kiuj venis aŭskulti ilin, kaj dankis la vilaĝestron por la akcepto farita de liaj regatoj al la esperantistoj.

Ĉe salono de la Kazino la ekskursantoj partoprenis en la balo al ili dediĉita, kaj fine ili disiris ĝojaj pro la farita tasko. La barcelonaj amikoj forveturis per duradaj veturiloj al Papiol, de kie vagonaro portis ilin al Barcelono. La samideanoj el Terrassa restis pli longtempe ĉe ni kaj je la 8^a vespere ili reveturis hejmen.

Esperanta Burĝono presigis kaj disdonis prospektojn pri la oratoroj, kiuj venigis al la paroladejo pli ol 500 personoj, inter kiuj estis disdonitaj propagandaj markoj, flugfolioj, programoj de esperantistaj festoj, k. t. p. La efekto de l'tuta propagando estis tre bona inter nia loĝantaro, kaj certe nia grupo prosperos ankaŭ bone.

KATALUNA ESPERANTISTO esprimas sian koran dankon al la barcelonaj ĵurnaloj *El Día Gráfico* kaj *La Publicidad*, kiuj publikigis fotografaĵojn kaj raportojn pri la festoj de Rubí.

SAMIDEANOJ:

Aĉetu kaj aĉetigu la propagandajn markojn eldonitajn de la KATALUNA ESPERANTISTA FEDERACIO. Vi prosperigos nian aferon!

100 ekz. = 1 peseto

S-RO ADRIÀ GUAL KAJ ESPERANTO

Ĉiu konas bone la aŭtoron de *Mistero de Doloro* ludita dum la 5ª Int. Kongreso. S-ro Gual estas fatale esperantisto kaj esperanteca. Li direktos la aktoraron, kiu ludos *Georgo Dandin* dum la 10^a en Parizo. Sed, ekster la aferoj pure Esperantistaj, li ankaŭ iel montras eĉ nevole kontaktajn punktojn kun nia movado. Jen ekzemple.

Li estis nomita direktoro de la ĵus fondita teatro *Auditorium* en Barcelono. La unua verko, kiun li prezentis, estis verko lia, do, verko de aŭtoro ludita dum la 5^a Kongreso. La dua verko prezentita estis *Ifigenio en Taŭrido*, ludita dum la 4^a en Dresdeno. Poste li prezentis *Misteron de Doloro*, kaj fine *Kaalje'* on la verkon de la 7^a en Antverpeno. La teatro *Auditorium* de Adrià Gual ŝajnas kataluna ĉo de la kongresaj teatraj prezentadoj!

Oficiala parto

Okazis kunsido de la Komitato ĉe la sekretario, la 2^{an} de Aprilo kun ĉeesto de Sinjoroj Rey, Horta kaj Bordas.

Krom aliaj, oni prenis la jenajn decidojn.

Aprobi la programon de festoj okazontaj dum nia Kongreso en S. Feliu, kaj lasi en la absoluta libereco la Organizan Komitaton, pri la konstruo de arko aŭ okazigi feston de grekaj dancoj. El ambaŭ festoj ni akceptos tiun, kiun la O. K. konsideros pli efika aŭ sukcespova.

Doni permeson al S-ro Amades, kiu petas ĝin de tiu-ĉi Komitato, por ke li povu eldoni markojn pri niaj Floraj Ludoj, nia Kongreso kaj K. E. F.; sed, kondiĉe ke li havos la afablecon montri al ni la desegnaĵon, antaŭ ol eldoni la markojn. — *Manuel Bordas, Sekretario.*

KORESPONDADO

S-ro E. P. Reus. Jes, ĉiam volonte al via servo. — S-ro A. D. Barcelono. Ŝajne ni estas nun sur bona vojo. — S-ro J. C. Turnu vin al la Esperantista Centra Oficejo.

AVÍS D'ADMINISTRACIÓ

Per a evitar envíos repetits dels exemplars del KATALUNA ESPERANTISTO, preguem a tots els federats que, en cas de canviar de domicili, se serveixin comunicar a l'Administració de la K. E. F. la nova adreça.

Així mateix fem present a tots els que vulguin donar-se de baixa, l'obligació que tenen, al comunicar aquella, de retornar tots els números rebuts

**La V Kongreso
de la Kataluna
Esperantista
Federacio okazos
en Sant Feliu de Guíxols
la 28-29 de Junio 1914**

SAMIDEANOJ, ĈEESTU!

SUKCESIGU LA JARFESTON DE NIA FE-
DERACIO!

KE ĜI ESTU INDA JE LA ANTAŬAJ!